

הלירות הנמסות של משפחת צבר

שעה 120 החיכים מתפנים רק פעם אחת בשנה, לתקופה קצרה, לדיון על התקציב, עוסקות בכך, כמעט כל יום, חצי מיליון המשפחות בארץ. אמנם אין עליהן להחליט על תקציב של 613 מיליון ל"י, אבל הבעייה של התקציב המשפחתי (בממוצע: קצת יותר מ-2400 ל"י למשפחה, לשנה) היא רצינית לא פחות.

כי אם כבר הובטח הצד האחד של התקציב — צד ההכנסה, הרי עדיין לא הובטח בכך כי הוא יכסה גם את הצד השני, צד ההוצאה. לנוכח מציאות של אינדיקס מאמיר ותלונות על "יקר-חיים" מופרז חישש העולם הזה משך זמן רב אחר זוג ישראלי טיפוסי, המנהל את תקציבו יום יום, 365 ימים בשנה, שחור על גבי לבן. לבסוף נמצא זוג כזה, משפחה תל-אביבית צעירה, שניהם ילידי הארץ, נשואים זה שנתיים, מנהלים רישום יומיומי של הוצאותיהם.

כשעבר כתב העולם הזה על מנקייה של המשפחה, שנקרא לה כאן, בגלל טיפוסיותה, משפחת צבר, נוכח לדעת, כי אמנם נמסות עד מהרה 210 הלירות אותן מביא מר צבר בראשון לחודש לביתו, משכורתו כפקיד בבית-מסחר תל-אביבי. אך יחד עם זה נוכח הכתב שוב בעובדה הידועה לכלכלנים ישראלים זה זמן: משכורתו של מר צבר, שהיא עולה במעט על ההכנסה המשפחתית ה"ממוצעת" בישראל, מספיקה בהחלט לקיום משפחתו. מסיבה פשוטה מאד: החיים בארץ הם זולים, יח-סית.

בחוץ יותר יקר. כשפרסם ה"ש"בוע כלכלן ישראלי השוואת מחירי של מצרכי מזון, הלבושה, מותרות ושיירותים בין ישראל, מערב-גרמניה, אוסטריה, איטליה וצרפת, הוכיח את הזולות הישראלית במספרים המדברים בעד עצמם. הרבה מצרכי מזון חיוניים זולים בארץ בהרבה מאשר בארצות ההשוואה. קילוגרם לחם עולה בישראל 190 פרוטה; באוסטריה — 240 פרוטה; במערב-גרמניה — 290; בצרפת — 360; באיטליה — 396. קילוגרם של מרגרינה עולה בארץ 900 פרוטה; באוסטריה — 972; בגרמניה — 900; באיטליה — 1,440 ל"י; בצרפת — 1,620 ל"י.

גם מצרכי הלבושה, כנעליים, זולים בארץ בהרבה מאשר בחוץ-לארץ: 12 ל"י לנעלי גבר, בהשוואה לממוצע של 15 ל"י בחוץ-לארץ. אפילו מיצרי המותרות בארץ זולים בהרבה: סיגריה מורחית זולה עולה בישראל 15 פרוטה; באוסטריה וצרפת 18 פרוטה; במערב-גרמניה — 36 פרוטה. מחירו הממוצע של כרטיס קולנוע חוצלארצי עולה ב-50% על זה של כרטיס קולנוע ישראלי.

עובדה לא פחות מעניינת: שעה שמחיר כרטיס בקו אוטו-בוס עירוני הוא 55 או 60 פרוטה, אין קו אוטובוס — או חשמלית — בכרך אירוסאי המסתפק בפחות מ-90 פרוטה לכרטיס.

בדי תפוחי-עץ. אך נשכחנו על פרנקים צרפתיים, לירות איטלקיות, מרקום מערב-גרמניים ושילינגים אוסטריים

ונחזור ל-210 הלירות הישראליות של משפחת צבר. מ-210 הל"י החודשיות יורדות כ-30 ל"י ניכויים במקור לתשלום מס הכנסה, ביטוח לאומי וקופת חולים.

מ-180 הל"י הנותרות, משכורת הגטו, שמר צבר מוסר בכל ראשון לגברת צבר, יורדים תשלומים חודשיים קבועים לפי הפירוט הבא: שכר דירה (שני חדרים) — 16 ל"י; מסים עירוניים — 8 ל"י; חשמל — קרוב ל-9 ל"י — 139 הל"י הנותרות חייג משפחת צבר, מלבושה ומנעילה את עצמה, מבלה ואף חוסכת (15 ל"י לחודש, על כל צרה שלא תבוא). גברת צבר איננה נעזרת בעוזרת, מטפלת בבית בעצמה, מכינה את הארוחות בעצמה, תופרת, לעתים, את שמלותיה בעצמה. גם מר צבר אינו בוכון, מסתפק בעיתון-ערב ובשכר עון המצוייר, יוצא עם גברת צבר לקולנוע לא יותר מפעם בשבועיים (ולא במקומות יקרים), יוצא עמה לבילוי יקר יותר (כמועדון לילה) לא יותר מפעם ב"חודשיים, שלושה.

בכל זאת שבץ הווג צבר רצון מר עצמו. הם מחלבים בטעם, אם כי בצנע. הם מבלים בנעימים, אם כי בזול. הם אוכלים טוב, אם כי יותר ירקות וביצים מאשר סטייקים ותפוזי-ח"עץ.

יהיה יותר טוב. כמה דמים ממנסה של משפחת צבר יוכיחו עד מהרה כיצד חי זוג ישראלי טיפוסי זה. עובדה המומחשת עוד יותר טוב עליידי הצילומים בשני עמודים אלה, בהם מופיעים כמה מסעיפי הוצאות העיקריים של משפחת צבר.

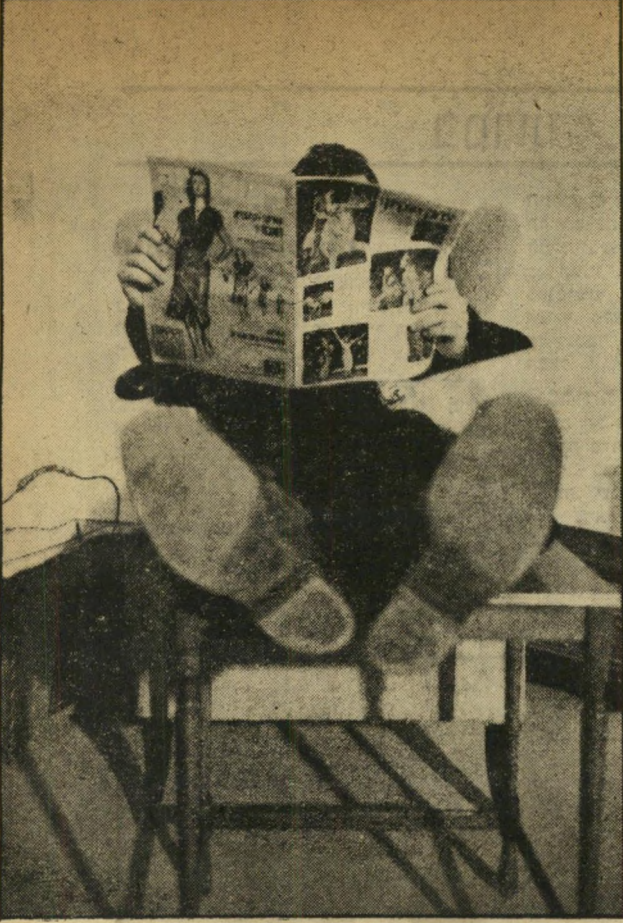
הלחם היומי, השחור, עולה 175 פרוטה לכיכר, מסתכם ביותר מחמש לירות לחודש. ליטר החלב היומי (ב"מחיר 250 פרוטה הליטר) מסתכם ב"7,5 לירות לחודש. כדי לנצל את עונת הפירות קונה גברת צבר שני קילוגרם תפוזים ליום (300 פרוטה), משקיעה כך תשע לירות לחודש להוספת חייטמינים למשפחה.

הירק האהוב על המשפחה הוא עגבניות (400 פרוטה הק"ל לוגרם), הנצרך בכמויות גדולות — לא פחות משני קילוגרם לשבוע (הוצאה חודשית: 3,200 ל"י). הצברים אינם נלהבים במיוחד לבשר. מכינים בכל זאת, לכבוד שבת, פעם בשבוע, תרנגולת צלוייה, השוקלת בדרך כלל קרוב לקילוגרם, עולה שלוש לירות ומשהו.

חיהם הצנועים של הצברים עוללים להתרחח בקרוב, לכש"יקבל מר צבר את ההעלאה המובטחת של 30 לירות לחודש. מה חושב מר צבר לעשות בתוספת? לשפר את הגרדרובה של אשתו, לעשן יותר סיגריות, להגדיל את הסכום המופרש לחסכון.

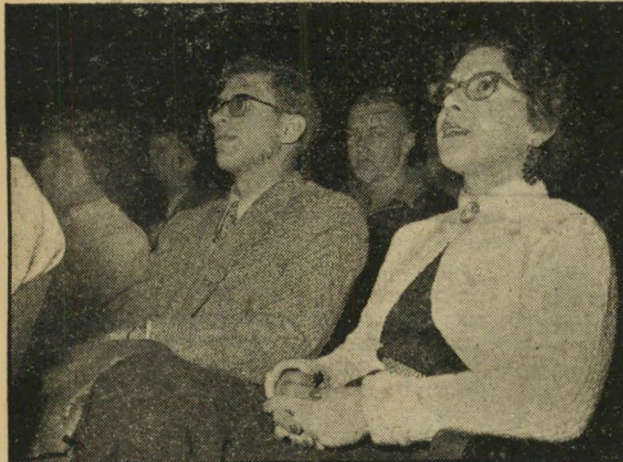
גברת צבר, לעומת זאת, רוצה לשפר את הגרדרובה של בעלה, לבקר בקולנוע לעתים תכופות יותר ולחדש את עיסוקה החביב — ציור, בו פסקה לעסוק בגלל מחירם הגבוה של צבעי השמן.

אך גם אם לא תבוא התוספת המצוה להכנסתם של הצברים, יוכלו הם להמשיך ולאזן את תקציבם. כי למרות שהל"י רות הישראליות נמסות בקצב די מהיר, הן מאפשרות קיום של כבוד למשפחה היודעת כיצד להוציאן.

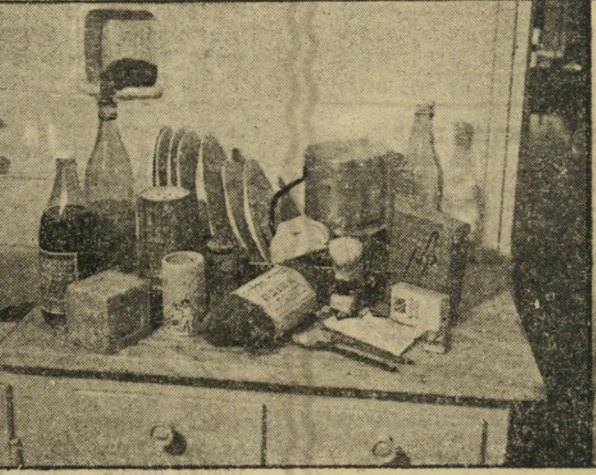
השבועון המצוייר

350 פרוטה לשבוע = 1.400 לחודש. אליהן מצטרף עיתון-הערב היומי (25x50 וועד 4x100), סך הכל: 3.050 ל"י לחודש.

קולנוע ותיאטרון

פעם בשבועיים לקולנוע (2x725) ופעם בחודש לתיאטרון (2x1,200) מייקרות את הוצאות המחייג ב-5.300 לירות לחודש.

נדבות ותרומות

לפחות פעם ביום מצלצל קבצן בדלת, ויש לתת לו את ה"נדבות" שלו.

חמרי-ניקוי וסבון

מ"קלוי" (250 פרוטה) עד צמר פלדה (180 פרוטה) — חמרי-ניקוי וסבון.

ליטר החלב היומי

המספק שתי כוסות חלב לכל אחד מן ה"ילדים" — ליטר החלב היומי.